

בְּחִזְרָה לַעֶבֶר

שְׁמוּרַת "נְאוֹת קְדוּמִים" מְצִיעָה לַמְבַקְרִים הַצָּצה לְנוֹפֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כְּפִי שֶׁהָיוּ בְּתַקוּפַת הַתַּנ"ךְ. לְרֵאוֹת, לְהִרִיחַ, לְשִׁמּוֹעַ וּלְטַעוֹם – כְּמוֹ אֲבוֹתֵינוּ

התרבותית של העם היהודי.

אחד הסיוורים הפופולריים במקום הוא סיוור בעקבות האהבות הגדולות של פעם: שמשון ודלילה; יעקב, רחל ולאה; אדם וחוה; רבי עקיבא ורחל בת כלבא שבוע; רות ובוועז; אסתר ואחשורוש; וכן הרוד והרעיה (צמד הנאהבים משיר השירים). את סיפוריהם של כל אלה שומעים המבקרים על רקע המקומות שהתרחשו בהם – בגורן ובמתן, בין פרדסי הרימונים, בכרמי הענבים, במרפץ העדרים, ליד בארות המים, בצל הארז, תחת עץ התאנה, בגת הענבים או בגורן השעורים.

גם מקומו של האוכל לא נפקד (לא חסר). השמורה מציעה ארבעה סיוורים שונים, המותאמים לארבע עונות השנה, ומראים מה ואיך אכלו אז.

סיוור אחר שנערך בנאות קדומים מתמקד בסיפורי מקומות ואנשים בתנ"ך, כפי שהם באים לידי ביטוי בשירים שנכתבו עליהם לאורך השנים. ויש גם סיוורים ליליים, סיוורים בעקבות צמחי תבלין ורפואה, סיוורים בעקבות נשים, ועוד ועוד. כל עונה והדברים הייחודיים לה, כל חג וסמליו, כל זמן ופעילותיו, וכולם קשורים לתרבות, לטבע, לנופים ולזיכרון ההיסטורי.

השמורה פתוחה לקהל הרחב בימים א' עד ה' מ-8.30 בבוקר ועד 4 אחר-צהריים. ביום שישי – עד 1. השבילים מתאימים גם לזקוקים לכיסאות גלגלים. המחיר: 25 שקל למבוגר, 20 לילד.

אֵילָה פֶּרֶלמוֹטֶר

ט"ו בִּשְׁבַט בַּשְּׁמוּרָה

את ט"ו בשבט מציינים ב"נאות קדומים" ברוח הסדר שנהגו לעשות המקובלים בצפת, והרגש הוא על צבעי הפריחה השונים בשרה, על שמירת הטבע ועל העצים הגדלים בשמורה ומה שהם מסמלים במסורת היהודית.

בימי שישי הקרובים, 18 ו-25 בינואר, בשעה 10 בבוקר, ייצאו סיוורים מודרכים בשביליה של שמורת "נאות קדומים", לכבוד ט"ו בשבט.

הסיוורים ידגימו כיצד השתנה החג מימי בית המקדש (אז היה ט"ו בשבט מועד תרומות ומעשרות) עד לחג הנטיעות של ימינו; מאין צמחה המסורת של אכילת פירות יבשים בחג (כולל טעימות), ומה משמעותה של שנת השמיטה. הסיוור מיועד לכל המשפחה. יש להירשם בהרשמה מוקדמת 08-9770777/0.

מִפְעַל חַיִּיו

שמורת "נאות קדומים" קמה הודות לאיש אחד, נָגֵה הָרְאוּבֵנִי (בתמונה). הראובני, שנפטר לפני כשלושה חודשים בגיל 84, נולד בירושלים לד"ר אפרים וחנה הראובני, מראשוני העלייה השנייה. שניהם הניחו את היסודות למחקר המדעי של טבע הארץ במקורות ישראל. נגה המשיך את דרכם.

בתחילת שנות הארבעים התגייס הראובני להגנה וייסד שם את לימודי "חינוך שדה" – הפרת צמחי הארץ כפי שהיו בתקופת התנ"ך והתלמוד. עם הקמת צה"ל, המשיך הראובני בפעילותו החינוכית גם שם.

בשנת 1960 השתחרר והחל לפעול להקמת השמורה הלאומית. בתמיכתו של דוד בן-גוריון הוא הצליח לקבל את השטח, שהופך בשמורה ייחודית של טבע הארץ במקורות ישראל, ועבד במקום עד יומו האחרון. הפעילות הברוכה הזאת זכתה אותו בשנת 1994 בפרס ישראל על תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה.

איך חיו כאן בתקופת התנ"ך? איזה נוף ראו אבות־אבותינו כשהסתובבו בארץ? מה הם אכלו? אילו (איזה) צמחים הם קטפו? באילו פלים השתמשו? כיצד עיבדו את האדמה? איפה הם אהבו, ואיפה נלחמו? שמורת "נאות קדומים" שביער בן־שמן קמה בדיוק כדי לתת תשובה לשאלות הללו.

תחת הסיסמה "תנ"ך זה בטבע שלנו", ועל שטח של 2,500 דונם, מחייה נאות קדומים בפני המבקר את העולם של ימי קדם: כרמים, ברכות מים, צמחי בר, מתקנים חקלאיים, ממצאים ארכיאולוגיים ובעלי־חיים שמוזכרים במקורות – כל אלה נמצאים בשמורה והופכים את הלימוד על אודות הזמנים ההם – לחוויה חושית ולהרפתקה מוחשית (אוונטורה קונקרטי). לקראת ט"ו בשבט, בחרנו לכתוב שוב על המקום הייחודי הזה.

כל הצמחים בשמורה קשורים לחיי העם היהודי, מספרים את תולדותיו ומחזירים למורשת היהודית, לחגים ולחיי היומיום בארץ בתקופת התנ"ך. כדי להמחיש את הקשר הקדוק שבין לוח השנה היהודי לטבע, השמורה מציעה פעילויות ייחודיות למבקרים בחגי ישראל.

סִיוּרִים מְיֻחָדִים

הפעילות בשמורת "נאות קדומים" נעשית לאורך כל השנה, גם בחגים. המקום פתוח לסיוורים מדי יום, ומקיים גם אירועים ומפגשים מיוחדים הקשורים לשילוב שבין טבע, נוף ארץ ישראל והמורשת